

NATUUR

WWW
◦
WEEK
VAN
DE
AMATEUR
KUNSTEN
◦
BE

FA T E N

26
APRIL

5
MEI
2013

WAK

KUNST EN NATUUR ZIJN OP HUN MOOIST ALS ZE ELKAAR DE HAND REIKEN

Met als thema 'Natuurtalent' gaan we met de 18de Week van de Amateurkunsten voor een groene editie. Kunst in, met en door de natuur, precies dát willen we naar boven halen tijdens de WAK. Niet zelden staat de puurheid, frisheid of grootsheid van de natuur centraal in het werk van grote kunstenaars, denk maar aan Van Gogh, Monet, Vivaldi, Rousseau,... Ook jij kan je laten inspireren door de natuur. Ze ligt immers volledig binnen handbereik.

Diezelfde handen hebben een sterke impact op de natuur. Wat die impact precies is en wat we kunnen teruggeven aan de natuur, ook daarover willen we nadenken tijdens de WAK, om dan over te gaan tot doen.

Dat we met de WAK 2013 de groene toer op gaan zal je ondermeer merken aan het promomateriaal, de inhoudelijke insteken, wedstrijden,... Zo bieden we deze brochure bv. enkel digitaal aan. Afprinten wordt zo een bewuste keuze en kan dus altijd op gerecycleerd of kladpapier (hint). Met een groene(re) campagne trachten we onze ecologische voetafdruk een stukje in te perken. Maar we moeten toegeven, eerlijk is eerlijk, we zijn daarbij nog wat groen achter de oren. Daarom lieten we ons bijstaan door Steven Vromman, beter bekend als de 'Low impact man', die ons enkele handige tips meegaf. We delen ze graag met jou zodat ook jouw WAK groen kleurt!

Tot slot verwijst het WAK-thema naar het aangeboren talent, de drang om expressie te geven. Aan wie je bent, waar je voor staat, wat je graag smaakt of waar je van houdt. Dát is waar het tijdens de Week van de Amateurkunsten om draait. De WAK is hét moment om je talent te tonen en te delen met anderen.

Dit inspiratieboekje maakt zowel WAK-coördinatoren als kunstenaars warm om met het thema 'Natuurtalent' aan de slag te gaan. Al lezend zal je inhoudelijke en artistieke tips maar ook organisatorische en evenementiële insteken tegenkomen.

Dus, doe mee! Natuurlijk!
Veel plezier met deze prikkelende inspiratiegids!

DIE VIER APOKALYPTISCHEN REITER
Albrecht Dürer

We weten het, ecologie is niet altijd het meest geliefde gespreksonderwerp voor een gezellig avondje onder vrienden. Mede door het 'slecht nieuws'-gehalte en het geitenwollensokken-imago mijden we soms liever het debat. Doemscenario's over de opwarming van de aarde en het uitsterven van fauna en flora zijn legio en de berichtgeving over toekomstige generaties is verre van hoopgevend. Niet bepaald iets om blij van te worden...

Toch is enig eco-bewustzijn nodig. Net als een verandering van ons consumeergedrag. Het concept 'ecologische voetafdruk', dat ondertussen goed ingeburgerd is, gaat precies over deze transitie naar een minder belastende levensstijl.

In tijden van economische crisis en besparingen makkelijker gezegd dan gedaan. Klopt, hoewel ecologisch leven niet noodzakelijk gelijk staat aan duurder of minder comfortabel. Het kan ook anders. Met de WAK 2013 en amateurkunsten in het algemeen voegen we de daad bij het woord.

'Low Impact Man' Steven Vromman geeft alvast enkele tips voor organisatoren of coördinatoren van de WAK om het groen(er) aan te pakken. Stuk voor stuk kleine beetjes die bijdragen tot een betere, lees: duurzamere wereld.

Op 1 mei 2008 nam Steven Vromman, toenmalig Ecolife directeur, loopbaanonderbreking om te gaan leven als 'Low Impact Man'. Sindsdien is hij een begrip geworden in Vlaanderen (en daarbuiten). Via een televisiereeks op Canvas kon het grote publiek zijn avonturen op de voet volgen. Daarna volgden een succesvol boek, tientallen interviews en reportages in binnen- en buitenlandse media, een druk bezochte [blog](#), een ecologische theatertournee, een honderdtal lezingen,... Steven Vromman toont dat het mogelijk is te leven met een kleinere impact op de planeet. Hij bewijst dat 'Low Impact Leven' niet enkel goed is voor de aarde, maar tegelijk gezonder, goedkoper en vrolijker.

Tips van Steven Vromman voor een groene(re) WAK

TIP 1

Keuze van locatie en tijdstip

Is de plaats van het evenement bereikbaar met het openbaar vervoer, met de fiets of te voet? Kunnen mensen na afloop thuis raken zonder auto? Door bij aanvang na te denken over deze vragen kan je een hoop autoverkeer vermijden. Want geef toe, tientallen auto's naar het bos laten rijden voor een ecologische activiteit klopt niet.

TIP 2

Ter land, ter zee, ter lucht

Stimuleer alternatieve vervoersmiddelen en beloon mensen die op een ecologische manier naar je evenement komen. Bv. in de vorm van drankbonnetjes in ruil voor een vervoersbewijs van de Lijn, NMBS,... Als het over publieke evenementen gaat, staan openbare vervoersmaatschappijen vaak open voor een samenwerking. Durf eens 'out of the box' te denken en leg milieuvriendelijke transportlijnen in. Een fietsketting, wandeltocht, zeepkistenrace, paard en kar, rolschaatsen, step of skateboard, go car,... Je kan het zo gek niet bedenken of het kan. Dolle pret gegarandeerd!

TIP 3

Promotie, kan het met minder?

Lever het massaal verspreiden van affiches en folders automatisch meer bezoekers op? In dit digitale tijdperk zijn er tal van mogelijkheden om mensen aan te spreken. Lijst eens alle kanalen op (websites, nieuwsbrieven van verenigingen, social media, lokale radio,...) en maak een realistische inschatting van het papieren promomateriaal. Je zal zien, het zal je heel wat centen (en bomen) besparen! Tip: een opvallend bord op een zichtbare plek heeft meer effect dan stapels folders die gewoon blijven liggen. Ook jeugdbewegingen hebben vaak creatieve ideeën wat dit betreft: beschilderde spandoeken, guerilla-communicatie, stoepkrijtacties,... Pols naar hun ideeën. Wedden dat ze met iets leuks uitpakken?

TIP 5

Mag het een graadje lager?

Normaal gezien zijn de temperaturen eind april, begin mei van die aard dat je geen verwarming nodig hebt voor binnenlocaties. Natuurlijk weet je in België nooit... Wees dus voorzien op frisse temperaturen en maak er een ludieke activiteit van zoals bv. 'dikketruiendag'. Of deel dekentjes uit aan het publiek om zich te verwarmen. Thermisch ondergoed doet ook altijd wonderen!

<https://www.facebook.com/Organic.Green.Roots>

TIP 4

Het is jouw energie

Heb je energie nodig voor jouw activiteit? Denk dan na hoeveel je écht nodig hebt. Kan je LED-licht gebruiken of met natuurlijk licht werken? Heb je een knutselaar in huis die een **energiefiets** kan bouwen zodat het publiek zelf voor stroom zorgt? Hoe je het ook aanpakt, denk er steeds aan, de meest zuinige lamp is de lamp die niet brandt.

TIP 6

Recycleer eens een decor

Maak een goed plan om decorelementen of tentoonstellingsmateriaal te recupereren. Misschien kan je samenwerken met de lokale kringloopwinkel voor het gebruik van stoffen, meubilair en ander materiaal? Met een heb je er een kanaal bij waarlangs je promotie kan voeren. Heb je dan toch nieuw materiaal nodig? Ga dan op zoek naar duurzaam materiaal, hout met een duurzaam label of ecologische verf.

Voor tentoonstellingsmaterialen kijk je best eerst eens op www.kringloop-expo.be, een platform waar tweedehands tentoonstellingsmateriaal te koop wordt aangeboden. Of ga eens kijken bij Netwerk Aalst. Zij trachten bij de opbouw en inrichting van een expositie zo ecologisch mogelijk te werk te gaan.

TIP 7

Eten en drinken

Geen activiteit zonder een lekker hapje en drankje! Voeding heeft een belangrijk aandeel in onze ecologische voetafdruk. Met principes als lokale of seizoensgebonden producten aanbieden, het beperken van de hoeveelheid vlees en bio of veggie serveren, kan je al heel wat bereiken. Zorg voor een aanbod dat niet enkel lekker maar ook verantwoord is. Drink of serveer kraantjeswater. Niet alleen omdat het goedkoper en gebruiksvriendelijker is dan flessenwater, maar bovenal omdat het minstens even gezond en veel milieuvriendelijker is. Denk alleen maar aan het afval en het transport. De CO₂-uitstoot voor de productie van flessenwater ligt 500 keer hoger dan die van kraantjeswater! Kijk voor meer info op www.drinkraantjeswater.be

<https://www.facebook.com/Organic.Green.Roots>

TIP 8 *Afvallen*

Ongetwijfeld zal je activiteit voor afval zorgen. Denk dus eerst na over preventie. Het vermijden van overbodige verpakkingen (zoals wegwerpbekers) is een must. Blijft er toch afval over, sorteer dan op de juiste manier. Check www.interafval.be of voor afvalbeheer op festivals en evenementen, kijk op [deze link](#).

TIP 9 *Zeg het met een eco-bloemetje*

Het is de gewoonte dat artiesten een bloemetje krijgen na voorstellingen of vernissages. Een mooi gebaar, maar niet altijd even ecologisch. Zeker als de rozen overgevlogen werden uit Kenia. Een gemiddeld boeket rozen heeft een ecologische voetafdruk van 20 m². Dit is ongeveer gelijk aan 20 km met de auto rijden. Wees je hiervan bewust en kies eerder voor een lokale attentie met een lage ecologische voetafdruk, zoals een kunstwerkje, streekproduct,...

Toch liever een bloemetje? Hier enkele tips voor je naar de bloemist stapt:

- Kies voor plaatselijk gekweekte bloemen.
- Kies bloemen die lang meegaan, bv. amaryllis, flamingobloem of chrysaant. Ook bloeiende planten en bollen in een pot zijn ideaal. Gaan minder lang mee: narcissen, irissen en tulpen.
- Lokale producenten kunnen in Vlaanderen het VMS-label (Vlaams Milieuplan Sierteelt) halen. Dit label legt milieuvwaarden op voor snijbloemen gekweekt in Vlaanderen. Op [deze site](#) vind je een overzicht van de deelnemende bedrijven.

TIP 10 *Metten is weten*

Deze volkswijsheid is zeker toepasbaar op ons milieugedrag. Probeer van bij de start van je evenement de impact bij te houden. Hoeveel kilometer rijd je voor de voorbereidende vergaderingen? Hoeveel papier gebruik je voor de promotie? Hoeveel energie verbruikt je tijdens het evenement en voor hoeveel afval zorg je? Als je deze gegevens kan verzamelen, kan je zelf de CO₂-uitstoot van je evenement [berekennen](#).

Het berekenen van je ecologische voetafdruk is ongetwijfeld interessant maar kan ook confronterend zijn. Onze voetafdruk vertelt echter maar één kant van het verhaal. Onze handafdruk is minstens even belangrijk. Gregory Norris, gastdocent aan de Harvard School of Public Health, bedacht deze term die staat voor alle goede dingen die we aan de planeet kunnen teruggeven. Stadstuinjes aanleggen, recto verso printen, affiches recyclen, onderzoek naar milieuvriendelijkere auto's, bomen aanplanten,... Focus dus niet alleen op wat je mis doet, maar geef jezelf ook schouderklopjes als je iets goed doet. Meer info over de "ecologische handafdruk" vind je [hier](#).

TIP 11 *Doe wat je zegt, zeg wat je doet*

Doe je extra moeite om je activiteit op een groene manier te organiseren, pak er dan mee uit! Door in je communicatie te wijzen op je milieu-inspanningen sensibiliseer je je publiek. Mogelijke sponsors of geldschieters kan je eveneens over de brug trekken door je keuze voor een duurzaam evenement kenbaar te maken. En doe mee met de wedstrijd 'Groenste WAK'. Meer info hierover vind je verder in de brochure. Ook OVAM, Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, reikt jaar-

lijks de prijs uit voor het meest groene evenement. Waag je kans en laat je inspanningen renderen!

Et voilà! Met deze kleine, soms grotere stappen maak je van jouw evenement een ecologisch evenement. Veel succes, ga ervoor!

<https://www.facebook.com/Organic.Green.Roots>

Bovenstaande tips gelden vooral voor organisatoren van WAK-activiteiten. Kunstenaars vinden meer inspiratie informatie en tips verderop in deze brochure.

Natuur als inspiratiebron

‘Puur natuur’ is prachtig en één van de meest onuitputtelijke inspiratiebronnen van kunstenaars. Grootmeesters uit de schilderkunst wisten dit al vroeg en benutten dit maximaal. De waterlelies van Edouard Monet, de zonnebloemen van Vincent Van Gogh, de weidse landschappen van William Turner en de appels van Cézanne, zijn hier slechts enkele, wellicht de meest bekende voorbeelden van.

Zo goed als zeker is dat de mens in z'n pure natuur, doorheen de hele kunstgeschiedenis het meest inspirerende voorwerp in de kunsten is geweest. Er zijn talloze kunstenaars in wiens werk de schoonheid van menselijk naakt centraal staat.

De Romantiek, een kunststroming aan het eind van de 18de eeuw, begin 19de eeuw, zette de natuur centraal en verhef die hoog boven de mechanische, industriële en rationele tijdsgeest van toen. Bekijk het werk van Delacroix, John Constable, William Turner en Caspar David Friedrich. Hun verheerlijking en subjectieve beleving van de ongegrepte natuur, de ‘wildernis’, nam bijna religieuze proporties aan. Ook binnen het ‘naturalisme’ stond de puurheid, de eerlijkheid en grootsheid van de natuur centraal.

Voorts bloeide ook muziek geïnspireerd door de natuur in die tijd tierig. Componisten als Wagner, Liszt, Chopin en Hector Berlioz maakten pareltjes. Verder behoren o.a. Grieg, die de Noorse fjörden muzisch tot leven brengt, en Vivaldi die met zijn “4 seizoenen” een ode aan de natuur brengt, tot het rijtje.

Het mysterieuze van Moeder Natuur liet ook schrijvers en dichters niet onberoerd. Heel wat inkt vloeide over de wonderen der natuur. Lees onder andere Keats, Schopenhauer, Goethe, Victor Hugo en Honoré de Balzac, als je bezielt wilt worden door het thema.

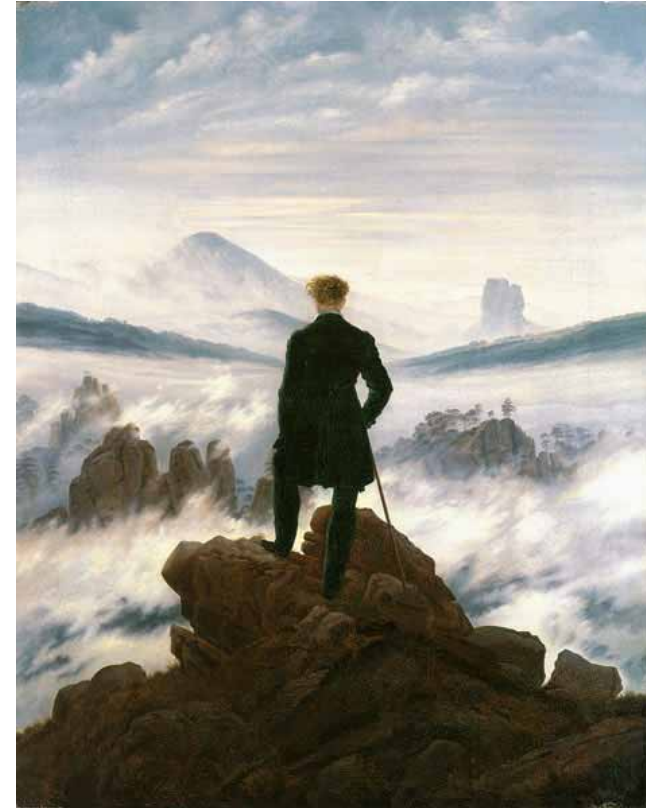
Niet alleen in het verleden lieten kunstenaars zich inspireren door de natuur. Denk maar aan de Belgisch kunstenaar Jan Fabre met zijn “hortus/corpus” en Berline Debruykere in wiens werk de link met de natuur nooit veraf is. Of de IJslandse schrijver Halldór Laxness die met “Onafhankelijke mensen”, “Het visconcert” en “Aan de voet van de gletsjer” de Nobelprijs voor de literatuur won.

DÉJEUNER SUR L'HERBE
Manet

Helmut Newton

DE WANDELAAR BOVEN DE NEVEL
Caspar David Friedrich

En zo zijn er nog veel andere kunstenaars die ongetwijfeld ‘instant inspiratie’ bieden. Je kan hen allen terugvinden via [google](#), [youtube](#) of in de bibliotheek. Hieronder een korte, allesbehalve volledige, opsomming die je gerust verder kan aanvullen.

VISSERS OP ZEE
William Turner

BEELDENDE KUNST

Pieter Breughel de Oude, Kandinsky, Gaudi, Emile Claus,... verder is het meer recente *Sun flower feeds* van Chinees kunstenaar Ai Wei Wei een mooi voorbeeld.

MUZIEK

Sigur Ros, *Peter en de wolf*, een muzikaal sprookje voor kinderen van Sergej Prokofjev, *Le sacre du printemps* van Stravinsky,...

FOTOGRAFIE

Yann Arthus Bertrand, een geëngageerd fotograaf vooral bekend van zijn fotoreeks *The Earth From The Air*; de plantenfotograaf Karl Blossfeldt, maar ook fotografen die bewust kiezen voor het ‘puur natuur’ weergeven van hun onderwerp (m.a.w. zonder fotoshop) zoals Stephan Vanfleteren.

FILM

Spring, summer, fall, winter van Kim Ki-Duk, *Into the wild* van Sean Penn; *De Leeuwenkoning* en *Bambi* van Walt Disney,... Maar ook de dogma-films van o.a. Lars Von Trier en Thomas Vinterberg.

SCHRIJVEN EN DICHTKUNST

Titus Lucretius Carus *De Rerum Natura*, en uiteraard de beroemde schrijvers uit de Romantiek zoals Jean-Jacques Rousseau. Denk ook aan Guido Gezelle, *Melopee* van Paul Van Ostaijen, *Eric of het klein insectenboek* van Godfried Bomans,...

DANS

L'Après midi d'un faune van Nijinski, Isadora Duncan, Béjart en Pina Baush met *Le sacre du printemps*, *Danse serpentine* van [Loïs Fuller](#) en [Busby Berkeley's](#) dansfilms die met hun caleidoscopische beelden verwijzen naar bloemen, vlinders en patronen uit de natuur.

THEATER

Naturalistisch theater zoals *Het gezin van Paemel*, maar ook locatietheater in de natuur zoals *Warmoes* van Studio Orka.

Laat je net als deze kunstenaars inspireren door de natuur en je zal zien, het zal je kunsten verrijken!

Enkele voorbeelden van hoe je dit kan doen:

- 1 **Maak de natuur onderwerp van je kunst en breng ze op verschillende manieren in beeld. Je kiest ervoor je focus maximaal open te trekken naar landschappen, weidse zichten, enz. Of je zoomt in op de kleine details die het voor jou interessant maken. Kikkerperspectief, vogelperspectief, beide interessante invalshoeken!**

There is nothing ugly; I never saw an ugly thing in my life: for let the form of an object be what it may, — light, shade, and perspective will always make it beautiful. — John Constable

- 2 **Ook op technisch vlak kan je kiezen voor ‘natuurlijke’ methodes. Tracht je digitale of analoge foto’s zo naturel mogelijk af te werken. Eindeloos sleutelen aan foto’s geeft niet per se een mooier eindresultaat. Kies voor de pure momentopname, onverwachtse figuranten, onperfectheden,...**
Ben je met film bezig? Spoor jezelf dan aan om filmpjes in één shot op te nemen. Een eindresultaat zonder montage is geen evidentie, maar allerminst een leuke uitdaging!
- 3 **Heb eens aandacht voor de achtergrond van schilderijen. Vaak gaan achter de protagonisten prachtige landschappen schuil. Kijk maar eens naar de werken van Van Eyck of de Mona Lisa van Da Vinci!**
- 4 **Zoek een rustig plekje onder een boom en pen neer wat de wind, het bos, de vogels je influisteren. Poëzie begint vaak bij een simpel beeld.**

I’m just a simple guy, I live from day to day. A ray of sunshine melts my frown and blows my blues away. — Led Zeppelin

- 5 **De onmetelijkheid van het heelal, de stilte midden op zee, het zonlicht door de bladeren,...** Laat de emoties die de natuur bij je opwekt, je inspireren voor de melodie of de woorden van je nieuwe song.
- 6 **Tot slot, een interessante bedenking binnen deze context: “Kunst onderscheidt zich van de natuur door haar begrenzing. Betekenis is uitsluitend mogelijk binnen grenzen. Kunst begint bij de lijst” geciteerd Harry Mullisch. Stof om over na te denken!**

EENVOUD IS DE EERSTE STAP DER NATUUR EN DE LAATSTE DER KUNST

Er zijn verschillende manieren om de brug te slaan tussen kunst en natuur. Zo is er 'land art'. Dit is een kunstvorm, ontstaan in de jaren '60, waarbij de hele natuur opgenomen wordt in de kunst. Land art-kunstenaars doen kunstzinnige ingrepen binnen het landschap: putten, grachten of dijken graven, ophopingen maken of gebouwen inpakken. Hiermee drukken ze de menselijke aanwezigheid in de omgeving uit. Daarna laten ze de natuur hun werk doen. Heel wat land art-kunst wordt aangetast door erosie of andere natuurkrachten. Ook dit maakt deel uit van hun werk.

Bekende land art-artisten zijn: Robert Smithson, Christo, Richard Serra, Richard Long, Andy Goldsworthy, James Turrell, Roden Crater en Will Beckers.

Naast land art zijn er andere manieren om kunst en natuur te laten samenvloeien. Kunstenaars als Erwin Wurm, Paul McCarthy, Jan Fabre, Rik Poot, Johan Tahon, Paul Van Gysegem, Henry Moore en Rik Wouters laten hun werk beter tot z'n recht komen in een natuurlijke omgeving. De kunstwerken gaan op of contrasteren met het landschap, dat op haar beurt actief deel uitmaakt van hoe het publiek het werk beleeft.

In het Middelheimmuseum in Antwerpen kan je proeven van kunst in de natuur. Ook de Verbeke Foundation in Stekene is zo'n plek. Cultuur, natuur en ecologie komen er samen. Het domein bestaande uit 12 hectare natuurgebied en 20.000.000m² overdekte ruimten, de loodsen van het vroegere transportbedrijf van Geert Verbeke, herbergt een indrukwekkende verzameling van hedendaagse kunst!

Geert Verbeke, bezieler van de Foundation: "Onze tentoonstellingsruimte wil geen oase zijn. Onze presentatie is onaf, in beweging, ongepolijst, contradictorisch, slordig, complex, onharmonieus, levend en onmonumentaal, zoals de wereld buiten de museummuren."

Denk net als Geert na over alternatieve presentatieplekken voor kunst. Een leegstaand pand, graansilo's, de haven, ruïnes,...

Will Beckers

Richard Long

Christo

Hoe kan je nu zelf jouw kunst of activiteit integreren in de natuur? Enkele tips:

- 1 Organiseer een kunstroute langs de mooie, groene plekjes in je gemeente. Het brengt mensen op de been en werpt een nieuwe blik op de buurt. Doe hierbij inspiratie op bij bestaande kunstroutes 'Beeldenstroom' in de Kalkse Meersen en 'Kunst en Zwalm' in de prachtige Zwalmstreek of 'Galandart' in de warmbeekvallei in Hamont-Achel.
- 2 Maak je eigen 'Middelheimmuseum' in het stadspark of in je tuin. Een zeer leuke activiteit met kinderen! Doe inspiratie op bij 'Kunst Kleurt Tuinen', een gezellig parcours langs verschillende privé-tuinen, waarin kunstenaars voor de gelegenheid tentoonstellen of optreden.
- 3 Componeer muziek met natuurgeluiden: windorgels, kikkerconcerten, leeuwerikkenkoren,... Zingen, dansen, acteren in de vrije natuur valt ook aan te raden! Ontdek hoe ver je stem reikt en speel met het gras onder je voeten, de ondergaande zon, omgevingsgeluiden,... Een voorstelling in openlucht heeft altijd de meerwaarde van onverwachtse gebeurtenissen.
- 4 Organiseer een artistiek tuinfeest waarbij lokale amateurkunstenaars de inkleeding verzorgen.
- 5 Betrek natuurmaterialen bij je kunst: teksten op steen of hout, dansen in water, tekeningen in zand...
- 6 Treed in het spoor van land art-artisten en doe kleine ingrepen in de openbare ruimte. Benieuwd wie het zal opmerken... Ludieke voorbeelden zijn: green graffiti met mos, tagging met hoge drukreinigers, guerilla gardening en wildbreien.

Groene graffiti of het 'be-kladden' van openbare ruimtes, gebouwen met mos

Kunst met hogedrukreiniger waarbij de tekening proper gespoten wordt en uit het vuile oppervlak springt.

Guerilla gardening of bloemen, planten en ander groen zomaar laten opduiken in het stadsbeeld.

Wildbreien geeft meer kleur aan de stad.

Let wel, kunst in openbare ruimtes loopt het risico om beschadigd te worden door natuurlijke factoren zoals wind en regen, of door vandalisme of diefstal. Vele kunstenaars lossen dit op door hun werk vast te leggen op de gevoelige plaat of filmrol en dit te gebruiken als expositiemateriaal. Anderzijds kan beschadiging zoals afbrokkeling of afschilfering net heel mooi zijn. Het zet de symbiose tussen kunst en natuur extra in de verf.

DE ONVOL- MAAKTHEID VAN DE NATUUR IS DE OORSPRONG DER KUNST

Kunst van wieg tot graf

Verminder de afvalberg, maak kunst! Wegwerp-, afval- en afgedankt materiaal kan buitengewoon inspirerend zijn. Concipieer kunst met wat anderen weggooien en maak zo de cirkel rond. Recyclagekunstenaars maken met hun werk vaak een statement over de moderne consumptietrend en het materialisme van deze tijd.

Zo is er de Japanse kunstenaar **Yuken Teruya** die WC-rolletjes, pizzadozen, kranten,... een tweede leven geeft. Kunstenaar **Hiroshi Fuji** maakt eveneens afval tot kunst. Inspiratie kan je ook halen in Tienen waar de leden van de Academie met 30.000 confituurpotjes een immense installatie creëerden.

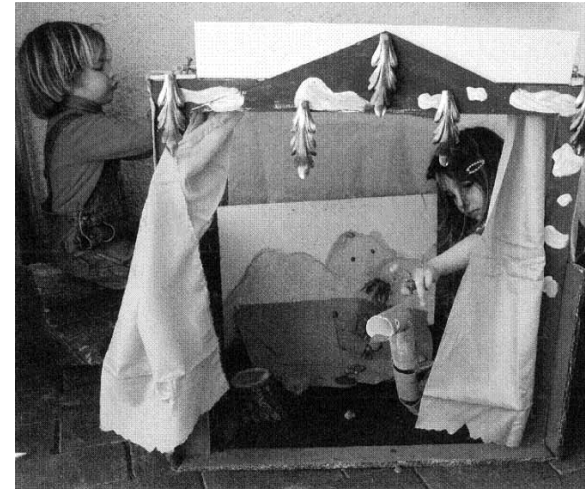
Ook assemblagekunst als artistiek proces vindt hier zijn plekje. In de beeldende kunst bestaan assemblages uit 2- of 3-dimensionele artistieke composities waarbij gevonden objecten bij elkaar gevoegd worden. In de literatuur verwijst assemblage naar een tekst uitsluitend opgebouwd uit verschillende bestaande teksten. Voorbeelden van assemblagekunstenaars zijn Marcel Duchamps, Pablo Picasso, Joseph Cornell,...

Assembleer kunst uit afgedankte voorwerpen en wegwerpmateriaal. Of maak zoals de Arte Povera gebruik van natuurlijke materialen zoals steen, zand, aarde,... om een direct verband te leggen tussen cultuur en natuur (Lucio Fontana, Michelangelo Pistoletto,...). Je zal zien, het zal nieuwe perspectieven openen wat betreft kleurgebruik, compositie, vormen,...

Wegwerpmateriaal bijhouden en hergebruiken, van yoghurtpotjes, kroonkurken, WC-rolletjes, hout tot textielrestjes,... het past perfect binnen SPEEL*GOED, het boekje boordevol nostalgische prenten en nieuwe inspiratie om zelf speelgoed te maken, thuis, in de klas, met de jeugdbeweging,... SPEEL*GOED prikkelt de creativiteit van kinderen, maar steekt ongetwijfeld ook ouders, leerkrachten of begeleiders aan. Je hebt immers niet veel nodig om tot de origineelste creaties te komen. Enkele kartonnen dozen, wat papier, verf en véél fantasie zijn voldoende. Kranen, kastelen, popjes of huisdieren, je maakt het zo!

Op [de website van SPEEL*GOED](#) kan je het boekje digitaal doorbladeren, downloaden en gratis bestellen. Op de facebookpagina van SPEEL*GOED kan je nog meer speelgoedideetjes vinden. Je kan er bovendien je eigen creaties posten, tips geven of ontvangen van andere doe-het-zelvers of deelnemen aan diverse wedstrijden rond het boekje.

Wens je een workshop rond SPEEL*GOED te organiseren? Het Forum voor Amateurkunsten heeft verschillende formats ontwikkeld voor scholen, verenigingen, gezinnen... Kijk en reserveer op www.amateurkunsten.be

Deze kinderen testten SPEEL*GOED alvast uit, met succes én pret verzekerd! <http://www.youtube.com/watch?v=70W0Yqvg4KU>

SPEEL*GOED is een initiatief van het [Forum voor Amateurkunsten](#) en [ABC \(Art Basics for Children\)](#), winnaar van de Vlaamse Cultuurprijs voor Kunsteducatie 2011.

Het stille protest van de kunst

Kunst heeft de unieke positie om de samenleving een spiegel voor te houden, om ogen te openen en aan te zetten tot actie.

Denk maar aan de Belgische kunstenaar **Francis Alÿs**. Zijn werk dat vaak doorspekt is met subtiele statements over maatschappij, politiek en cultuur, geeft mooi de verwevenheid tussen de verschillende domeinen weer.

Alÿs' werk *The Green line* (2004) toont hoe de kunstenaar rustig en vastberaden de grens tussen Jordaanse en Israëliësch grondgebied oversteekt met een lekkend potje groene verf.

Een artistieke manier om de partijen te wijzen op de afspraken die ooit werden gemaakt maar nooit nageleefd werden. Voor zijn werk *When Faith moves Mountains* (2002) verplaatste Alÿs samen met 500 vrijwilligers een enorme zandduin enkele meters. Een compleet nutteloze maar noodzakelijke actie (met dit werk bekritiseert hij het sociaal-economische beleid van Peru), aldus Alÿs. De ondertitel van *The Green line* luidt *Sometimes doing something poetic can become political, and sometimes doing something political can become poetic*. En zegt dus veel over Alÿs visie op kunst als 'luis in de pels'.

De kritische kunstenaar kijkt naar de werkelijkheid, voegt er iets aan toe of ordent ze op een nieuwe manier. Soms door hem helemaal te verdraaien of door iets uit zijn context te halen en in een nieuwe te plaatsen. Dit soort kunst confronteert mensen met hoe ze zelf naar de werkelijkheid kijken.

Hierbij denken we meteen aan Banksy, Jeff Koons, Paul McCarthy, Santiago Sierra... maar ook aan schrijvers zoals Louis Paul Boon, Michel Houellebecq, Gabriël Garcia Marquez, Voltaire en Antoine de Saint-Exupéry met *De kleine prins*... Er zijn uiteraard veel maatschappijkritische regisseurs zoals Michael Moore, Lars Von Trier, Ken Loach,... en vergeet animatiereeksen *The Simpsons* en *Southpark* niet. Ook fotografen geven vaak een statement via hun foto's. Denk maar aan Oliviero Toscani, beroemd door zijn foto's voor Benetton. En dan is er de muziek. Heel veel muzikanten leveren kritiek op mens en maatschappij, denk maar aan Bruce Springsteen (the Boss), Boudewijn De Groot, John Lennon, Doe maar, The Sex Pistols, Joan Baez, Bob Dylan, en nog zoveel meer.

THE GREEN LINE
Alÿs

Door met je kunst het thema 'ecologie' aan te raken, kan je het debat rond ecologie, natuur en cultuur losweken. Wees bewustmaker en schaar mensen mee achter je 'groene' zaak a.d.h.v. protestliederen, guerillakunst, pamfletten,... Maak er een positief verhaal van. Ook door het positieve te benadrukken, kan je als kunstenaar een heel duidelijke, niet mis te verstane boodschap geven!

Verschillende kunstprojecten plaatsen hedendaagse kunstenaars en kunstwerken in een prachtige naturomgeving. Enkele voorbeelden zijn:

Beeldenstroom in de Kalkense Meersen

De Kalkense Meersen werden voor Beeldenstroom omgetoverd tot een gratis openluchtkuntpark. Nationale en internationale kunstenaars gingen er aan de slag met wat de natuur hen te bieden heeft en zorgden voor de ecologische kunstroute 'Beeldenstroom'. Onder impuls van curator Verbeke Foundation gingen kunst en ecologie hand in hand. Tijdelijke en permanente natuurkunstwerken zorgden voor een uniek geheel en lieten de bezoeker met een volledig nieuwe blik de Kalkense Meersen ontdekken. Meer info op www.beeldenstroom.be.

Arpia – kunst met landschap

Arpia is een kunstproject in Herzele met een verregaand engagement ten aanzien van het landschap en haar waarde(n). Arpia daagt kunstenaars uit om met het natuur- en cultuurlandschap zowel creatief, kritisch als respectvol en met de nodige aandacht voor de identiteit van het gebied aan de slag te gaan. Meer info vind je op www.arpia-art.be en op www.jongesla.be.

Sideways

Sideways is een interdisciplinair kunsten- en cultuurfestival op weg en onderweg. De ruggengraat van het festival bestond uit een 4 weken durende wandeltocht door België, van west naar oost. Tijdens 5 opeenvolgende weekends hield de wandelkaravaan halt op 5 festivalplekken: Menen, Herzele, Brussel, Turnhout en Zutendaal. Op deze knooppunten concentreerde zich het eigenlijke artistieke programma van Sideways, met telkens een reeks interventies, performances, wandelingen en walkshops. Een ezel uitgerust met multimedia-apparatuur, een beeldend kunstenaar die al wandelend schildert, eetbare planten ontdekken langs trage wegen. Dit zijn maar enkele van de meer dan 30 artistieke projecten uit het programma van Sideways, een initiatief op het snijvlak van ecologie en cultuur. Meer info op www.sideways2012.be.

Galandart

Galandart is een tweejaarlijks kunstproject in de warmbeekvallei in Hamont-Achel. Kunstwerken van kunstenaars uit binnen- en buitenland nemen het wandelgebied tussen Tomp, 't Mulke en de Bever als kunstgalerij over en laten wandelaars en toeschouwers genieten van kunst en natuur. Meer info op www.galandart.be.

Kunst kleurt tuinen (KKT)

Het hoeven niet altijd beschermde natuurgebieden of grote groene longen te zijn... Je vindt ook mooie groene plekjes bij de mensen thuis, in hun tuin. KKT stelt kunst tentoon in heel diverse en inspirerende tuinen in Melle. Het gaat om beeldende kunst, maar ook muzikale optredens, verhalen vertellen, dans, filmvertoningen en poëzie vinden er een plekje in het groen. Bezoekers kunnen een route uitstippelen, met de fiets, te voet of met een ander vervoersmiddel. Met je bezoek en de kleine bijdrage die je betaalt om toegang te krijgen tot alle tuinen steun je meteen ook een goed doel. Meer info kan je vinden op <http://kunstkleurttuinen.blogspot.be/>

Festival 'Weg van Klassiek!'

Een mix van klassieke muziek op bijzondere locaties, met veel natuur en culinaire verwenning. Het festival omvatte verschillende concerten van een uur op verschillende locaties in de regio. Het overkoepelende thema van de eerste editie was 'natuur', voor de tweede editie was dat 'water'. De aandacht voor de natuur bleek uit de gebrachte werken en de groene omgeving van de concertlocaties, maar kwam nog verder tot uitdrukking in de omkadering van de concerten. Het publiek kreeg immers de kans om te voet of met de boot de afstand af te leggen van de ene naar de andere locatie. Een ervaren gids gaf uitleg over de omgeving. De maaltijden bestonden voornamelijk uit streekproducten. Bovendien streefde 'Weg van klassiek' ernaar om hun ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden: herbruikbaar of recycleerbaar materiaal, communicatie op FSC-papier en gebruik van vegetale inkt, streek-, bio- en seizoensproducten, de verdeling van de folder (tegelijk affiche) gebeurde per fiets of te voet. Meer info vind je op www.wegvanklassiek.be

DANSAND! Dansen op het strand

DANSAND! is een tweejaarlijkse dansfestival georganiseerd door kunstencentrum VRIJSTAAT-0 i.s.m. het Kaaitheater. Samen brengen zij het beste uit de actuele dans naar het strand van Oostende. Er is plaats voor creaties, geadapteerde voorstellingen, improvisaties en workshops. Meer info over DANSAND! op www.dansand.be

Zwanjo & co

Met recuperatiemateriaal kan je nieuwe en vaak verrassende instrumenten creëren. Dat is het uitgangspunt van Zwanjo & Co, het festival rond recyclage- en homemade instrumenten dat Muziekmozaïek i.s.m. KUNSTWERKt organiseert. Niet alleen muzikanten komen hierbij aan bod, door het gebeuren te koppelen aan een tentoonstelling, workshops, concerten... krijgen ook muzikanten, muziekliefhebbers en families de kans om zelf aan de slag te gaan met muziek & kunst met recuperatiemateriaal. Meer info over dit evenement vind je op www.muziekmozaïek.be

Ieperfest

Ieperfest is een hardcore muziekfestival in Ieper dat in 2010 de prijs kreeg voor het groenste evenement, uitgereikt door OVAM. Hoe zij het aanpakten ontdek je [hier](#).

Hergebruik onderdelen tentoonstelling bij Netwerk Aalst

Naar aanleiding van de creatie van een nieuwe [groepstentoonstelling](#) heeft het team van Netwerk Aalst gezocht naar manieren om een aantal ecologische accenten te leggen bij de voorbereiding van de nieuwe tentoonstelling. Meer info op <http://www.jongesla.be/?q=node/71>

Insectenfestival

Circa organiseerde een kunstig festival voor kinderen en hun ouders in de Tuin van Kina. Kinderen konden er de magische insectenwereld verkennen met wandelingen, theater, film, installaties, cocons, verhalen, workshops viltten, badges maken, bijenhôtels, kijken-als-een-insect-parcours, poëzieparcours, ontdekkingsparcours voor peuters, kijkdozen,... Meer info en sfeerbeelden vind je op www.insectenfestival.be of op de [facebookpagina](#) van het festival.

Eco-project OPENDOEK

OPENDOEK, het steunpunt voor amateurtheater, hield een trefdag in het teken van duurzaamheid en ecologie. Dit leverde enkele interessante eco-tips and tricks voor amateurtheatergezelschappen:

- Gerecycleerde zittribune: gebruik lege bierbakken als onderstel voor je zittribune. Goedkoop en gezellig. Cheers!
- Uitwisseling luidt het credo! Zo wisselen in de regio Aalst een aantal theaterkringen materiaal uit via een beurtsysteem. Ook voor wat publiciteit betreft werken ze samen.
- Hou rekening met het openbaar vervoer. Pas de aanvangsuren van voorstellingen aan aan de bus-tram-en treinuren.
- Gebruik tweedehandskostuums: de kringloopwinkel in je buurt is niet duur.
- Wees creatief met decors. Speelt het stuk zich af op verschillende locaties? Gebruik enkele witte schermen en projecteer de locaties in plaats van verschillende decors te bouwen.
- Projecteer je programmaboekje, in plaats van het af te printen en uit te delen.

Nog veel meer bruikbare informatie specifiek voor podiumkunsten kan je terugvinden op de website www.opendoek-vzw.be.

Ook voor theaterteksten rond ecologie en duurzaamheid kan je bij OPENDOEK terecht. Denk maar aan *Dodo groot* en *Dodo klein* van HET PALEIS, *Don Kyoto* van Dimitri Leue en *Tegen de lamp* van Dimitri Leue, Jonas Van Geel en Steven Vromman. Je kan deze teksten inkijken via de [online bibliotheek](#) van OPENDOEK.

HANDIGE LINKS

Hier vind je enkele webadressen van initiatieven of organisaties die inspirerend kunnen werken. De lijst is slechts een aanzet en is dus allesbehalve volledig. Op de website en facebookpagina van de WAK zullen nog interessante links verschijnen. Heb je zelf weet van een inspirerend initiatief? Laat het ons zeker weten!

In het kader van ecologisch denken en doen:

www.jongesla.be

Jonge sla wil kunstenaars en hun organisaties begeleiden naar een duurzamere kunstpraktijk. De site biedt met veel achtergrond informatie, goede praktijken, een handige eco-checklist en CO2 calculator.

www.kringloopexpo.be

voor alle herbruikbare materialen, zowel licht, decors, tentoonstellingsmateriaal, enz.

www.milieukoopwijzer.be

de startplek om op zoek te gaan naar de meest ecologische materialen (verf, papier, bekens,...).

www.watervoetafdruk.be

hier vind je veel info over het besparen van water en je kan er de juiste voetafdruk van je menu berekenen, een boeiende oefening.

www.labelinfo.be

wil je weten wat de vele milieulabels precies betekenen? Hier ben je aan het juiste adres.

www.groenlichtvlaanderen.be

hier vind je de juiste informatie over de meest energiezuinige verlichting.

www.biomijnnatuur.be

dé plek om te ontdekken waar je in je eigen buurt biologische producten kan vinden. Op de site staan ook recepten.

www.goedevis.nl

als je van plan bent vis te serveren, let er dan op dat je niet de allerlaatste tonijn aanbiedt.

www.groenevent.be

www.huged.be

tips voor het organiseren van een 'groen' evenement.

www.granderoute.nl/recycling

tips voor hergebruik van materiaal.

www.bondbeterleefmilieu.be

site van BBL, koepel van milieuverenigingen.

www.hetkanwel.net

blog over hoe je je wereld groener, eerlijker en leuker kunt maken.

www.evavzw.be

de initiatiefnemers van 'donderdag veggiedag'. Op deze site vind je veel interessante info over plantaardig eten alsook recepten en cateraars.

www.transitie.be

site van transitienetwerk vlaanderen, waar op meer info te vinden is over transitie alsook een lijst met de verschillende transitiegroepen in Vlaanderen.

www.jnm.be

site van de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, een jeugdbeweging voor alle jongeren die geïnteresseerd zijn in natuur en milieu. Je vind er ook de contactgegevens van de afdeling in je buurt.

www.lowimpactman.wordpress.com

inspirerende blog van 'low impact man' Steven Vromman

www.weupcycle.com

leuke, originele en ludieke ideeën voor het hergebruik van voorwerpen.

www.goedlicht.be

site met tips om je energieverbruik te snoeien door betere verlichting te gebruiken

www.duurzame-mobiliteit.be

site over duurzame mobiliteit: toegankelijk, veilig, betaalbaar, omgeving, bereikbaar. Je vindt er ideeën, projecten, campagnes, activiteiten...

In het kader van 'kunst en natuur'

www.groen-en-kunst.blogspot.be

verhandelingen over natuur en kunst.

www.facebook.com/Organic.Green.Roots

leuke facebookpagina vol creatieve opvattingen over het thema 'kunst en natuur'.

www.willbeckers.com

website van landschapkunstenaar Will Beckers.

www.guerillagardering.be

beweging die openbare plekken opeist om te tuinieren, met als strijdlustige leuze "Let's fight the filth with forks and flowers".

www.wildbreien.be

beweging die met breiwerk meer kleur aan de stad wil brengen.

www.greengraffiti.com

inspirerende site van het reclamebureau Greengraffiti, dat campagnes uitwerkt die het milieu weinig tot niet belasten. Ze gaan aan de slag met mos, hogedrukreinigers, sneeuw, zand...

www.beeldenstream.be

hier vind je meer uitleg en foto's over het inspirerende project 'Beeldenstream in de Kalkense Meersen'.

www.kunstkleurttuinen.blogspot.be

blog van het kleinschalige maar sympathieke evenement 'Kunst Kleurt Tuinen' in Melle.

www.galandart.be

website met info en foto's van de verschillende edities van Galandart in Hamont-Achel.

www.arpia-art.be

site met meer info over het project Arpia, kunst met landschap.

www.kunst-en-zwalm.be

site over Kunst&Zwalm, een outdoor traject met hedendaagse kunst.

www.verbekefoundation.com

website van de inspirerende plek Verbeke Foundation in Stekene.

HAAL MEER UIT JE WAK

SAMEN STA JE STERKER

Kijk eens verder dan je eigen organisatie of vereniging. Sloop die muren om je heen en ga de dialoog aan. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd... en hoe meer inspiratie, middelen, kennis en energie. Er zijn heel wat organisaties die een meerwaarde kunnen betekenen voor jouw WAK. We sommen hieronder enkele mogelijke partners op, zonder volledig te willen zijn. Er zijn ongetwijfeld nog veel meer mogelijke partnerships. Laat ons weten met wie je in zee gaat. Wij vermelden ideeën tot samenwerking met veel plezier op onze website of facebookpagina.

DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Academies zijn broeihaarden van talent en enthousiasme. Bijna in elke gemeente is een academie (of een afdeling ervan) aanwezig. Betrek hen bij je WAK, ze zijn een grote meerwaarde.

JEUGDDIENSTEN

Ga aankloppen bij de jeugddienst. Zij zijn op de hoogte van het talent onder de jongeren in je gemeente. Zij hebben contacten met de jeugdraad, scholen, jeugdverenigingen en -bewegingen. De jeugddienst kan een nieuwe en jonge wind blazen in je WAK.

SCHOLEN

Iedere school bruist van jong talent. In elke klas (kleuter, lager of secundair) zitten kinderen die graag artistiek en creatief bezig zijn. Betrek hen bij de WAK en bereik daardoor meteen een nieuw publiek, namelijk dat van de ouders en grootouders. Ga dus zeker eens langs bij de verschillende scholen in je gemeente. Maak hen warm voor de WAK en meteen ook voor de wedstrijd 'Klassekunst' (zie verder). Doe dit wel tijdig. Een deelname aan de WAK vergt een degelijke voorbereiding van de leerkrachten.

JEUGDHUIZEN

Vergeet de jeugdhuisen niet! Bijna iedere gemeente heeft er wel (minstens) één. Het zijn ideale plekken om een programmatie aan te bieden voor de jeugd, maar ook broeihaarden van jong talent. Zoek je contactgegevens? Kijk eens op www.formaat.be.

JEUGDVERENIGINGEN EN -BEWEGINGEN

Jeugdverenigingen (jongerenateliers, jeugdkoren, jeugdafdelingen van de fanfare,...) en jeugdbewegingen (chiro, scouts, JNM, KSA...) kunnen een boost geven aan je WAK. Denk bij jeugdbewegingen niet alleen aan vrijwilligers voor het bemannen van je bar. Zij zijn diegenen die ervaring hebben met het leven in en met de natuur. Zij gaan elke zomer op kamp. Ze kunnen palen sjoeren, composttoiletten graven en kampvuren aansteken. Benader hen omwille van hun ervaring, niet om goedkope werkkrachten te vinden. Bovendien zijn jeugdbewegingen erg goed in het vinden van alternatieve, ludieke communicatiemiddelen. Dus, vraag hen rond de tafel, geef hen een streekbiertje en ga aan het brainstormen.

Kijk voor een overzicht van het jeugdwerk in je gemeente op www.jeugdwerk.be of spring eens binnen bij de jeugddienst.

NATUURPUNT

Natuurpunt vzw is een natuurbehoudsvereniging die in Vlaanderen en Brussel actief is. Betrek Natuurpunt zeker bij je WAK als je activiteiten plant in een natuurgebied. Zij weten wat mag en niet

mag, waar je rekening mee moet houden en waar je moet aan denken, zodat je evenement een natuur, milieu- en diervriendelijk event is.

Natuurpunt telt 160 plaatselijke afdelingen die doorgaans meerdere werkgroepen hebben. Kijk op www.natuurpunt.be of er ook een afdeling actief is in jouw gemeente.

GEZINSBOND

Lokale Gezinsbond-afdelingen organiseren vaak culturele activiteiten voor jong en oud. Bovendien is de organisatie ook begaan met het milieu en levert ze inspanningen om haar leden te helpen bij het besparen van energie.

De lokale afdeling van de Gezinsbond in je gemeente kan dus een ideale partner zijn voor je WAK. Kijk voor de contactgegevens van lokale afdelingen op www.gezinsbond.be.

OKRA

Okra is de grootste ouderenbeweging van Vlaanderen. OKRA wil zoveel mogelijk gepensioneerd kansen geven en motiveren om deel te nemen aan sociale en culturele activiteiten die bijdragen tot hun persoonlijke ontplooiing en/of hun deelname aan het maatschappelijke leven.

Okra focust in 2013 op 'duurzaamheid'. De ideale link met "Natuurtaalent"! Een Okra-trefpunt in je streek vinden? Kijk op www.okra.be.

PASAR

Pasar vzw is een sociaal-culturele vereniging die zoveel mogelijk mensen kansen geven wil om hun vakantie

en recreatie zo waardevol mogelijk in te vullen. Pasar werkt een aanbod uit vanuit 3 basispijlers: natuur, cultuur en avontuur.

Een 300-tal Pasar-afdelingen organiseren jaarlijks wandelingen, fietstochten, uitstappen en nog veel meer.

Aangezien het thema "Natuurta-
lent" uitstekend past bij de basispijlers van Pasar, kan dit een ideale partner zijn. Wil je kijken of er een afdeling in je streek actief is? Kijk op www.pasar.be of neem contact op met info@pasar.be.

DE NATUURVRIENDEN

De Natuurvrienden ijveren voor een duurzame maatschappij. Ze bieden zacht toerisme en milieuvriendelijke recreatie aan en dat op een sociale en rechtvaardige manier. Bij De Natuurvrienden kan je terecht voor tal van activiteiten zoals fietsen, wandelen, reizen, bergsport, fotografie, cursussen,... Zo bieden ze bv. ecocyclotochten aan, fietstochten langs ecovriendelijke plekjes in heel Vlaanderen. De Natuurvrienden heeft verschillende lokale afdelingen. Meer info vind je op www.denatuurvrienden.be.

VTBKULTUUR

vtbKultuur organiseert "genieten van cultuur en cultuurtoerisme" in de ruime zin van het woord: wandelingen, daguitstappen, podiumactiviteiten, cursussen, bezoeken en tentoonstellingen. De meeste activiteiten worden door de lokale afdelingen georganiseerd. Onder het jaarthema 'toegankelijk' kunnen de WAK en "Natuurta-
lent" een mooi plekje krijgen. vtbKultuur telt een 180-tal

lokale afdelingen. Kijk op www.vtbkultuur.be voor een afdeling in je buurt of mail naar info@vtbkultuur.be.

VORMINGPLUS

Dertien Vormingplus-centra, verspreid over Vlaanderen en Brussel, organiseren een waaier aan activiteiten die volwassenen persoonlijke, sociale en culturele competenties bijbrengen en de deelname aan de samenleving stimuleren. In het kader van de WAK kan Vormingplus een interessante partner zijn. Dit kan door een activiteit te plannen tijdens de WAK maar ook door te communiceren over de WAK aan de cursisten en deelnemers. Meer info en contactgegevens vind je op www.vormingplus.be.

VELT

Velt is de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren. Gezond leven op het ritme van de seizoenen. En dit met respect voor de natuur. Velt geeft ecologisch leven vorm in huis, tuin en daarbuiten. Door kwaliteitsvolle publicaties en samenwerkingsverbanden wil Velt bijdragen tot de ontwikkeling van een duurzame levensstijl. Velt telt vele lokale afdelingen. Ga bij hen te rade als je op zoek bent naar ecologische tuinen in je gemeente of als je alternatieven zoekt voor je traditionele receptie.

Meer info en contactgegevens van lokale groepen vind je op www.velt.be.

SLA DE BRUG...

De inspanningen die geleverd worden voor de WAK hoeven niet exclusief en enkel tijdens de WAK hun vruchten af te werpen... integendeel! Hoe meer zielen hoe meer vreugd en dat geldt ook voor podium- en expositiekansen... Sla dus de handen in elkaar, overschrijd de bureaugrenzen en laat het ene initiatief het andere versterken. Als je even de koppen bij elkaar steekt en op zoek gaat naar een gemeenschappelijke noemer tussen verschillende projecten, dan kunnen er mooie gemeenschappelijke activiteiten ontstaan met eenzelfde workload (of zelfs minder) dan als je het alleen had gedaan. Bovendien realiseer je een ruimer bereik en je brengt je aanbod in contact met nieuwe doelgroepen of geïnteresseerden.

DAG VAN HET DKO

2 februari 2013

Thema: Kunstkramers

Veel academies maken prachtige producties en tentoonstellingen in het kader van de Dag van het DKO. Vaak werken ze heel originele concepten uit. Contacteer hen snel met de vraag of ze hun creaties een tweede maal willen tonen tijdens de WAK. Dat is een win-winsituatie voor beide partijen: de WAK bereikt nieuwe kunstenaars en een nieuw publiek, met een mooi kant-en-klaar product. De academies en hun leerlingen mogen hun creaties nog

een tweede maal tonen en dit aan een nieuw publiek. Succes gegarandeerd!

DAG VAN DE AMBACHTEN

24 maart 2013

Dit evenement wil de ambachtelijke beroepen in België promoten en opwaarderen, omdat ze maar al te vaak onbekend blijven. Ambachtslieden gebruiken vaak natuurlijke materialen en ecologische procédés om hun unieke en originele producten te vervaardigen... ideale partners dus in het kader van "Natuurta-
lent". De houtbewerkers, vioolbouwers of glasblazers in

jouw buurt vind je op www.dagvande-amabchten.be.

ERFGOEDDAG

21 april 2013

Thema: Stop de tijd!

Was het vroeger niet allemaal mooier en groener? Werden de groene plekken in een gemeente niet bijna volledig verkaveld? Leefde men vroeger niet meer in eenheid met de natuur? Wordt het geen tijd om de verkwisting en vervuiling een halt toe te roepen? Leg de link tussen "Natuurtaalent" en "Stop de tijd". Contacteer de werkgroep rond Erfgoeddag in je gemeente. Wedden dat er bovendien veel locaties van Erfgoeddag in een mooi groen park, een bos of aan een prachtig meer liggen?

DAG VAN HET PARK

26 mei 2013

Met de Dag van het Park wordt op een positieve manier aandacht gevraagd voor het groen in de stad. Bewoners kunnen (opnieuw) kennismaken met het park in hun directe woonomgeving. Sla de handen in elkaar en maak van die parken en groene plekken uithangborden van het artistieke leven in je stad of gemeente. Een tentoonstelling, kunstige wandelroute of een kunstzoektocht kan starten met de WAK en blijven doorlopen tot en met de Dag van het Park.

OPENING VAN HET TOERISTISCH SEIZOEN

In vele gemeenten wordt in het voorjaar het toeristisch seizoen stevast feestelijk geopend met optredens, workshops, tentoonstellingen en wandel- en fietsroutes. Spreek de toeristische dienst aan en bied hen aan samen te werken. Amateurkunstenaars kunnen de parken, routes, oevers, pleinen en andere toeristische plekjes een extra aantrekkelijke touch geven.

WEDSTRIJDEN

COLLAGE RECYCLAGE

Laat je inspireren door kunstenaars zoals Richard Hamilton, Andrée Arty, Kurt Switters,... Kijk eens wat langer naar die foto, dat tijdschrift, dat boek, die krant... Laat je creativiteit de vrije loop en creëer een collage om u tegen te zeggen! Stuur de collage op en maak kans op mooie prijzen.

Een wedstrijd i.s.m. **KUNSTWERKT** en **Verbeke Foundation**. Meer info en het reglement vind je binnenkort op www.wak.be.

OOGGETUIGE

Bekijk de wereld door een WAK-bol. Fotografeer je dagelijkse omgeving en leefwereld en laat je in dit proces inspireren door cirkels en bollen.

We gaan op zoek naar creatieve interpretaties van deze opdracht. In elk beeld moet een bol of cirkel zitten, maar wat daaromheen gebeurt is zeker zo belangrijk. Letterlijke interpretaties zijn evident maar lang niet zo boeiend. Gelaagdheid, verrassing en originaliteit zullen worden beloond.

Ooggetuige is een fotowedstrijd in het kader van de WAK, i.s.m. het **Centrum voor Beeldexpressie**. De wedstrijd loopt van 1 februari t.e.m. 12 april 2013.

Meer info en het reglement vind je binnenkort op www.wak.be en op de [facebookpagina van Ooggetuige](#).

GROENSTE WAK

Spaar het milieu en maak van jouw WAK een 'groene WAK'. Je hoeft geen bergen te verzetten om deel te nemen,

noch een ecologisch expert onder de arm te nemen. Je WAK wordt beoordeeld op vijf criteria:

- 1 Afval
- 2 Catering
- 3 Mobiliteit
- 4 Communicatie
- 5 Originaliteit

Zet al je groene inspanningen voor de WAK op een rijtje, neem dit op, maak er een youtubefilmpje van en je bent in de running...

Doe mee! Ga voor een groene WAK en wie weet doet 'low-impact-man' Steven Vromman wel jouw gemeente aan!

Meer info vind je binnenkort op www.wak.be.

KLASSEKUNST

Bruist jouw klas van creativiteit? Organiseert de school een heuse kunstweek of een prikkelend kunstproject? Betrek amateurkunstenaars bij je project en doe mee met de wedstrijd Klassekunst! Alles kan en alles mag: een tentoonstelling, filmvoorstelling, concert, artistieke workshop, theateervoorstelling, dansfestival of een heus spektakel! Alle scholen (kleuter, lager en secundair) kunnen deelnemen aan de wedstrijd en maken kans op mooie prijzen (educatieve kunstpakketten, creatieve workshops,...).

Regels

- Er moeten amateurkunstenaars betrokken worden bij het project of de activiteit.
- De activiteit moet plaatsvinden in het schooljaar 2012-2013. Je hoeft

je dus niet te verbinden aan de periode van de WAK.

- De activiteit of het project moet onder de noemer 'kunsten' vallen.
- Originaliteit, creativiteit en enthousiasme zijn pluspunten.

Hoe deelnemen?

- Surf, vanaf 15 oktober 2012, naar www.wak.be, klik op 'klassekunst' en dan op de knop 'ik doe mee'.
- Geef dan je activiteit of project in.
- Zorg dat je dossier volledig is tegen 20 mei 2013.

TIP Ga ook eens kijken bij Dynamo3 van Canon Cultuurcel. Misschien sleep je met je project nog een subsidie in de wacht... Alle info en voorwaarden vind je op www.dynamo3.be.

HOE AMATEUR-KUNSTENAARS VINDEN?

Enkele tips

- Ga langs bij de cultuurdienst van je gemeente.
- Klop eens aan bij de jeugddienst van je gemeente.
- Spreek de directeur van de academie(s) aan.
- Doe een oproep via de leerlingen (raad), het oudercomité, de nieuwsbrief of de website van de school. 1 op 3 Vlamingen is amateurkunstenaar, daar zitten zeker ook heel wat ouders en grootouders van jouw leerlingen bij...

HOE AMATEUR-KUNSTENAARS BETREKKEN?

- Laat muzikanten de leerlingen

wegwijs maken in de muziek, instrumenten uitproberen, laten horen, voelen...

- Laat een beeldend kunstenaar een workshop geven in de klas, beeldhouwen, zijdeschilderen, keramiek, tekenen... er zijn ontelbare mogelijkheden.
- Bezoek samen met de leerlingen het atelier of de creatieplek van een amateurkunstenaar.
- Laat amateurkunstenaars tentoonstellen of optreden op school.
- Betrek amateurkunstenaars bij het uitdenken van je kunstproject, laat hen deel uitmaken van de stuurgroep.
- Bezoek samen met de leerlingen een expositie of optreden van een amateurkunstenaar (al dan niet tijdens de WAK), waarna ze geïnspireerd aan de slag gaan in een workshop.
- Vraag de dirigent van het plaatselijke koor om een gelegenheidsschoolkoor samen te stellen.
- Misschien is de fanfare bereid om samen met de leerlingen een kleurrijke parade te organiseren?
- Ontvang je leerlingen tijdens je kunstweek in stijl en sfeer op school, laat amateurkunstenaars hen met muziek verwelkomen op de speelplaats.
- Maak een film met je klas of school, laat amateurcinemasten je hierbij helpen. Zij kunnen workshops geven, maar ook de regie of het eigenlijke filmen op zich nemen.

Meer info, en het reglement vind je binnenkort op www.wak.be.

PROCEDURE

VOORWAARDEN DEELNAME WAK

- De activiteiten moeten plaatsvinden in de periode van de WAK: dus één of meerdere dagen tussen vrijdag 26 april en zondag 5 mei 2013.
- De activiteiten moeten onder de noemer "kunsten" vallen.
- Het promotiemateriaal moet het logo van de WAK dragen. Je kan dit downloaden op www.wak.be

HOE INSCHRIJVEN?

Heb je zin om deel te nemen aan de WAK? Mooi zo! Vanaf 15 oktober 2012 kan je je inschrijven op www.wak.be. Je maakt hierbij de keuze voor een inschrijving als WAK-coördinator of als kunstenaar. Is er een WAK-coördinator actief in jouw gemeente, dan wordt die automatisch op de hoogte gebracht van je inschrijving.

WAK-COÖRDINATOR?

In veel gemeenten is een WAK-coördinator actief. Deze persoon is vaak de spilfiguur van de WAK op lokaal niveau. De aanwezigheid van een WAK-coördinator biedt enkele voordelen (coördinatie, programmatie, communicatie, promotie,...) maar is niet verplicht. Je kan als kunstenaar ook deelnemen aan de WAK zonder dat er een WAK-coördinator actief is.

Voor meer informatie over de WAK-coördinator en wat die taak allemaal inhoudt, kijk je best eens op www.wak.be.

BROCHURE

Van de programmabrochure van de WAK drukken we wel een beperkte oplage. Alle activiteiten worden hierin samengebracht. De brochure wordt via verschillende kanalen verspreid over Vlaanderen en Brussel.

Uiteraard wil je jouw activiteit(en) in deze brochure!

Zorg zeker dat je je activiteit(en) invoert vóór 18 februari 2013 op www.wak.be, dan nemen we die op in het programma. Activiteiten die later ingevoerd worden, kunnen wij geen plek in de brochure garanderen.

PROMOTIEMATERIAAL

Al ons drukwerk wordt gedrukt met bio-inkten en op papier dat één van deze labels draagt. Maar we willen verder gaan. Voor zover mogelijk, zal de campagne van de WAK 2013 gedrukt worden op ECHT gerecycleerd papier. Dit wil zeggen: papieroverschotten zullen worden gebruikt voor ons promotiemateriaal. Verder hebben we in het kader van "Natuurtaalent" sterk gesnoeid in het vordrukte promotiemateriaal. Je kan via www.wak.be het volgende bestellen:

- WAK-programmabrochures
- WAK-affiches A2
- WAK-vlaggen (9 euro/stuk)
- WAK-buttons

Voor de opdrukaffiches en -flyers hebben we een creatieve oplossing. Op www.wak.be kunnen jullie een sjabloon downloaden waarmee jullie oude

affiches en flyers kunnen bewerken en kunnen omvormen tot een nieuw, 100% gerecycleerde WAK affiche. Dus gooi ze niet weg, die oude affiches van voorbije evenementen! Draai ze om en maak er een nieuwe WAK-affiche van... Ook WAK-sjablonen zal je daar vinden. Hiermee kan je je uitleven met de hogedrukreiniger, mos of ander milieuvriendelijk materiaal.

Daarnaast kan je uiteraard nog veel meer downloaden:

- Opdrukaffiches (A3 en A4), zowel in kleur als zwart-wit
- Opdrukflyers (A5), zowel in kleur als zwart-wit
- Het logo van de WAK
- Vectoriële bestanden van het campagnebeeld van de WAK 2012 en al het bovengenoemde
- Denk wel na voor je aan het printen gaat.

Belangrijke data

- 1 februari 2013: bestellingen promotiemateriaal moeten binnen zijn
- 18 februari 2013: de activiteiten voor de gedrukte programmabrochure moeten ingediend zijn
- 1 april: deadline inzendingen dossiers 'Groenste WAK'
- 1 april: deadline inzendingen *collage recyclage*
- 12 april: deadline inzendingen Ooggetuige
- 20 mei: deadline inzendingen Klassekunst

NATUURTALENTINSPIRATIEDAG VOOR WAK-COÖRDINATOREN

WAK-coördinatoren verenigt u! Kom naar onze inspiratiedag op dinsdag 11 december 2012 en laat je onderdompelen in een groen bad. Ecologie, natuur en kunst, communicatietips,... het komt allemaal aan bod.

Na een voormiddag vol inspirerende en boeiende tips, laten we je genieten van de boeiende wereld van Verbeke Foundation. Boordevol ideeën en doordrongen van de groene WAK-missie, keren jullie dan opnieuw huiswaarts om daar de prachtigste, groenste en natuurlijkste WAK aller tijden te organiseren.

Een uitnodiging volgt nog via de WAK-info.

REPORTERS GEZOCHT!

Na een succesvolle eerste editie van de WAK-blog, gaan we opnieuw op zoek naar enthousiastelingen die tijdens de WAK als schrijver, fotograaf of als videoverslaggever samen met anderen het WAK-reportersteam willen vormen.

Wat vragen we?

Als WAK-reporter maak je blogberichten over de WAK. Hierbij denken we aan:

- een verslag van een originele activiteit, een leuk project, een minifestival...
- een blik achter de schermen
- interviews met deelnemers en/of bezoekers
- een verslag in beeld (foto's en filmpjes)...

Wat geven we?

In ruil voor je deelname aan het WAK-reportersteam krijg je een vergoeding van 20 euro per blogbericht, alsook terugbetaling van de vervoerskosten. Daarnaast krijg je als reporter visibiliteit op de website. De artikels/foto's en filmpjes zullen o.a. verschijnen op de WAK-blog en de facebookpagina van de WAK.

Meld je aan!

Lijkt het je leuk om deel uit te maken van dit WAK-reportersteam? Ben je beschikbaar tussen 26 april en 5 mei 2013? Meld je dan aan door te mailen naar info@wak.be. Vermeld in je mail zeker of je geïnteresseerd bent als journalist, fotograaf of videoreporter binnen het reportersteam. Laat ook weten welke ervaring je in deze richting hebt

en vanuit welke regio je verslag wil uitbrengen.

Uit deze kandidaturen kiezen we een 20-tal reporters. We houden hierbij rekening met regionale spreiding van het team, maar ook met je capaciteiten en welke discipline je beheerst. We streven met andere woorden naar een mooie mix.

In een weekend in maart of april vindt er in Gent een redactievergadering en een kennismaking met alle reporters plaats om als een voorbereid reportersteam aan de slag te kunnen gaan tijdens de WAK.

Het WAK-reportersteam is een samenwerking tussen het Forum voor Amateurkunsten, het Centrum voor Beeldexpressie en Creatief Schrijven.

